

Sigmund Freud

Kirjoituksia psykoanalyysin teoriasta ja käytännöstä 2

Psykoanalyysin klassikot ————— 1899–1938

*Kirjoituksia psykoanalyysin
teoriasta ja käytännöstä 2*

Sigmund Freud

*Kirjoituksia psykoanalyysin
teoriasta ja käytännöstä 2*

1899–1938

Helsinki 2017

Suomennos ja sivunvalmistus Markus Lång

Tark.p.

© 2018 Markus Lång

Kustantaja Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-951-568-285-7 (sid.)

SISÄLLYS

2. nidos

PSYKOANALYYSIN HISTORIAA

Psykoanalyttisen liikkeen historiaa	441
Esipuhe Theodor Reikin kirjaan <i>Probleme der Religionspsychologie</i> .	501
Analyysitekniikan esihistoriasta	505
Josef Popper-Lynkeus ja uniteoria	509
Yhteyteni Josef Popper-Lynkeukseen	513

HYSTERIASTA

Hysteriakuvitelmat ja niiden yhteys biseksuaalisuuteen	521
Hysteriakohtauksen yleispiirteitä	529
Psykogeeninen näköhäiriö psykoanalyttisesti ymmärrettynä	535

NEUROOSIOPPIA

Neurootikon perheromaani	543
Neuroottisista sairastumislajeista	547
Pakkoneuroosialttius	555
Vertauskuvan ja oireen yhteys	565
Lausunto sotaneurootikkojen sähköhoitokäsittelystä	567
Mustasukkaisuuden, vainoharhan ja homoseksuaalisuuden neuroottisista mekanismeista	571
Neuroosi ja psykoosi	581
Todellisuuskato neuroosissa ja psykoosissa	587

UNITEORIAA

Unet kansanperinteessä	595
Uni todistuskappaleena	619

Satuaineksia unissa	627
---------------------------	-----

SEKSUAALITEORIAA

Itsetyydytys	635
Vietinmuuntumista, erityisesti anaalierotiikassa	645
”Lasta piestään”	653
Masokismin viettitaloudellinen ongelma	677
Fetišismi	689

TAPAUSELOSTUKSIA

Kuvallisen pakkomielteen mytologisia vastineita	697
Nelivuotiaan lapsen mielleyhtymä	699
Alkuhuomautus E. Pickworth Farrow’n artikkeliin	701
Halsmannin jutun asiantuntijalausunto	703
Hienovarainen virhesuoritus	705

YLEINEN OSASTO

Peitemuistoista	711
Tunnusmerkistön määrittäminen ja psykoanalyysi	729
Psykoanalyysista	739
Kymnaasinoppilaan psykologiaa	783
Mietteitä sodan ja kuoleman aikaan	787
Tulen taltuttamisesta	813
Egon lohkoutuminen puolustusprosessissa	819
Psykoanalyysin alkeisoppia	823
Jälkisanat	831
Kuvaliite	853
Freud-bibliografia	859
Henkilöhakemisto	861

PSYKOANALYYSIN HISTORIAA

Psykoanalyttisen liikkeen historiaa

1914

Fluctuat nec mergitur.
Pariisin kaupungin vaakunassa.*

I

Kun ryhdyn seuraavaksi selostamaan psykoanalyttisen liikkeen historiaa, ei pidä hämmästellä selostuksen subjektiivisuutta eikä osaa, joka minulle itselleni siinä lankeaa. Psykoanalyysihan on minun luomukseni, kymmenen vuotta olin ainut, joka sen parissa askarteli, ja kaikki närkästys, jota uutuus aikalaisissa herätti, kääntyi arvosteluksi, joka kohdistui minuun. Mielestäni voidaan oikeutetusti todeta, että vaikka en ole enää aikoihin ollut ainut psykoanalyttikko, ei kukaan voi nykyäänkään tietää paremmin, mitä psykoanalyysi on, miten se eroaa muista sielunelämän tutkimusmenetelmistä, mitä siihen voidaan lukea ja mitä on parempi kutsua muulla nimellä. Kun vastustan eräitä pyrkimyksiä, joita pidän röyhkeänä vallankaappauksena, tarjoan siten lukijoillemme epäsuorasti tietoa tapahtumista, jotka ovat johdaneet vuosikirjan toimituksen ja ilmiasun muutoksiin.†

Kun vuonna 1909 sain ensimmäistä kertaa puhua julkisesti psykoanalyysista erään amerikkalaisen yliopiston puhujankorokkeelta, julistin liikkuneena siitä, kuinka paljon tuo hetki merkitsi pyrkimyksilleni, etten minä suinkaan psykoanalyysia luonut. Tämän ansiotyön teki eräs toinen, nimittäin Josef BREUER,‡ siihen aikaan kun minä opiskelin ja suoritin tut-

* Lat. 'aaltojen ajamana, vaan ei uppoa'. — Freud siteerasi tätä mottoa kahdesti kirjeissään Wilhelm Fliessille havainnollistaakseen mielentilaansa. — S. E.

† Vuosikirjaa *Jahrbuch für psychoanalytische und psychopathologische Forschungen* olivat aikaisemmin julkaisseet Eugen BLEULER ja Freud ja päätoimittajana oli ollut Carl G. JUNG. Freudista tuli nyt ainut julkaisija, ja päätoimittajiksi ryhtyivät Karl ABRAHAM ja Eduard HITSCHMANN. — S. E.

‡ Josef Breuer (1842–1925) oli itävaltalainen lääkäri, joka tutki hysteriaa yhdessä Freu-

kintoani (vuosina 1880–1882).^{*} Hyväntahtoiset ystävät ovat sittemmin kiinnittäneet huomiotani siihen, mahtoiko kiitokseni pysyä suhteellisuuden rajoissa. Niin kuin aikaisemminkin minun olisi pitänyt luonnehtia Breuerin ”**katharsis-menetelmää**” psykoanalyysin esiasteeksi ja todeta psykoanalyysin syntyneen vasta sitten kun hylkäsin hypnoositekniikan ja omak-suin vapaiden mielijohteiden menetelmän. On silti melko samantekevää, alkaako psykoanalyysin historia katharsis-menetelmästä vai vasta omasta sovellutuksestani. Tähän epäolennaiseen ongelmaan puutun vain, koska monet psykoanalyysin vastustajat aika ajoin muistuttavat, ettei kyseinen taito ole ensinkään minun vaan Breuerin kehittämä. Näin tietenkin käy vain silloin kun heidän asemansa sallii heidän löytää psykoanalyysistä jotakin myönteistä; jos hylkäystuomiolle ei moista estettä ole, silloin psykoanalyysi on aina kiistattomasti minun tekoani. Siitä en ole vielä kuullut, että Breuerin suuri osuus psykoanalyysiin olisi tuonut vastaavassa määrin solvauksia ja moitteita hänen osakseen. Koska olen jo hyvän aikaa sitten todennut, että psykoanalyysi vääjäämättä kerää vastaväitteitä ja herättää ärtymystä, olen omasta puolestani päätellyt, että minä olen luonut kaiken, mikä on nimenomaan psykoanalyysille ominaista. Ilokseni voin lisätä, ettei Breuerin itsensä taholta ole koskaan pyritty vähättelemään osuuttani kiistanalaisen analyysin syntyyn eivätkä moiset pyrkimykset ole voineet vedota hänen tukeensa.

Breuerin havaintojen sisältöä on selostettu niin usein, ettei sitä tarvitse käsitellä tässä yksityiskohtaisesti: perustavaa on, että hysteerikkojen oireet johtuvat heidän elämänsä vaikutusvoimaisista mutta unohdetuista tapahtumista (traumoista), siihen perustuva hoito antaa heidän hypnoosissa muistaa ja toistaa näitä elämyksiä (katharsis), ja tästä johdettiin teoria, jonka mukaan oireet vastaavat vapautumattoman ärsytysmäärän epänormaalia käyttöä (muuntuma). Aina kun Breuer käsitteli *Tutkielmia hysteriasta* -teoksen teoriaosuudessa konversiota, hän lisäsi nimeni sulkeisiin, ikään

din kanssa 1880–1890-luvulla. He julkaisivat teoksen *Tutkielmia hysteriasta* vuonna 1895. — Suom.

^{*} *Über Psychoanalyse: Fünf Vorlesungen*, pidetty Clarkin yliopiston 20-vuotisjuhlassa Worcesterissa Massachusettsissa, omistettu Stanley HALLILLE. Julkaistu samanaikaisesti englanniksi *American Journal of Psychology*ssa maaliskuussa 1910; käännetty hollanniksi, unkariksi, puolaksi, venäjäksi, espanjaksi ja italiaksi. [Suomennos jälj. s. 739–782.]

kuin tuo ensimmäinen teoreettinen selitysyritys olisi ollut minun henkistä omaisuuttani.* Uskoakseni viittaus tarkoittaa ainoastaan nimeämistä ja päädyimme tuohon käsitykseen samanaikaisesti ja yhdessä.

Sekin tiedetään, että Breuer luopui ensi kokemustensa jälkeen katharsis-käsittelystä useiksi vuosiksi ja ryhtyi siihen uudelleen vasta kun palattuani J.-M. CHARCOT'N opista häntä siihen kehotin.† Breuer oli sisätautilääkäri, ja laaja vastaanotto toiminta rasitti häntä; minä olin ryhtynyt lääkäriksi vastentahtoisesti, mutta tuohon aikaan halusin suuresti auttaa hermosairaita tai ainakin ymmärtää jossain määrin heidän tilaansa. Olin luottanut fysikaaliseen hoitoon ja olin neuvoton jouduttuani pettymään W. ERBIN *Elektrotherapien*‡ moninaisiin neuvoihin ja käyttöaiheisiin. Kun en tuolloin yksikseni päätenyt siihen arvioon, jonka MOEBIUS sittemmin esitti,§ että neuroottisten häiriöiden sähköhoitokäsittelyn tulokset ovat suggestion aikaansaannosta, oli syynä tietenkin vain se, ettei luvattuja tuloksia ilmennytkään. Tuloksettoman sähköhoidon korvajaksi näytti sitten tarjoutuvan hypnoosisuggestiokäsittely, johon olin tutustunut LIÉBEAULT'N ja BERNHEIMIN vaikuttavissa näytöksissä.¶ Mutta hypnoositilassa suoritettu tutkimus, josta Breuer oli kertonut ja joka tehoi automaattisesti ja samalla tarjosi tietoa, houkutteli tiedonjanoa verrattomasti tenhoisammin kuin yksioikoinen, tily, kaiken tutkimuksen salpaava suggestiokieltö.

* Tässä on tapahtunut jonkinlainen erehdys. Breuerin osuudessa sana *muuntuma* (*Konversion*) johdoksineen esiintyy ainakin viisitoista kertaa, mutta Freudin nimi on sulkeissa ainoastaan ensimmäisellä kerralla (*Tutkielmia hysteriaasta*, s. 168). Mahdollisesti Freud näki varhaisemman käsikirjoitusversion ja suositti, ettei Breuer mainitsisi hänen nimeään lopullisessa tekstissä kyseisellä tavoin kuin kerran. Ensimmäistä kertaa käsite *muuntuma* esiintyy Freudin artikkelissa ”Die Abwehr-Neuropsychosen” vuodelta 1894 (*G. W. I*, s. 63). — *S. E.*

† Freud työskenteli Pariisissa Salpêtrièren sairaalassa neurologian professorin Jean-Martin Charcot'n (1825–1893) oppilaana talvella 1885–86. — *S. E.*

‡ Viittaa saksalaisen lääkärin Wilhelm Heinrich Erbin (1840–1921) teokseen *Handbuch der Elektrotherapie* (1882), jota Freud oli soveltanut. — *Suom.*

§ Tarkoittaa saksalaista neurologia ja psykiatria Paul Julius Möbiusta (1853–1907), jota Freud piti yhtenä psykoterapiian kantaisista. — *Suom.*

¶ Nancyn koulukunta tutki hypnoosin käyttöä (psykoterapiassa 1860-luvulta 1900-luvun alkuun). Koulukunnan keskeisiin edustajiin kuuluivat lääkärit Ambroise Liébault (1823–1904) ja Hippolyte Bernheim (1840–1910). Freud vietti muutamia viikkoja Nancysa vuonna 1889. — *S. E.*

Hiljattain olemme saaneet kuulla psykoanalyysin uusimpana keksintönä, että ajankohtainen (*aktuell*) ristiriita ja sairaudenaiheuttaja on nostettava analyysissa etualalle.* Juuri niin minä ja Breuer menettelimme, kun ryhdyimme soveltamaan katharsis-menetelmää. Kohdistimme potilaan huomion suoraan traumaattiseen tapahtumaan, jossa oireet olivat syntyneet, koetimme arvata, millainen psyykkinen ristiriita tilanteeseen sisältyi, ja koetimme vapauttaa tukahdutetun tunneliikutuksen (*Affekt*). Siinä havaitsimme neurooseille ominaisen psyykkisen prosessin, jota olen sittemmin kutsunut **taantumaksi** (*Regression*). Potilaan miellelyhtymä eteni selvittelynalaisesta tapahtumasta varhaisempiin elämyksiin, niin että analyysi, jonka piti korjata nykyisyyttä, päätyi tutkistelemaan mennyttä. Taantuma johdatti yhä kauemmas menneisyyteen, ensin näköjään säännönmukaisesti murrosikään; sitten epäonnistumiset ja ymmärryksen puutteet houkuttivat analyysityöskentelyä kauemmas taaksejääneisiin lapsuusvuosiin, joita minkäänlainen tutkimus ei ollut aikaisemmin tavoittanut. Tästä taantumaisesta suunnasta tuli analyysin keskeinen ominaispiirre. Ilmeni, ettei psykoanalyysi kykene selittämään mitään nykyhetkistä muutoin kuin palauttamalla sen johonkin menneeseen eli että jokainen patogeeninen kokemus edellyttää aikaisempaa kokemusta, joka sinänsä ei ollut patogeeninen mutta joka tekee myöhemmästä kokemuksesta patogeenisen. Tiedetyssä ajankohtaisessa syyssä oli kuitenkin niin houkuttelevaa pysytellä, että myöhemmissäkin analyyseissa annoin houkutukselle periksi. Vuonna 1899† suoritetussa ”Dora”-nimisen potilaan hoitokäsittelyssä‡ tiesin, millainen tapahtuma oli johtanut tuolloiseen sairastumiseen. Luke mattomia kertoja koetin saattaa tapahtumaa analysoitavaksi, mutta suorat määräykset johtivat ainoastaan samaan niukkaan ja vaillinaiseen selostukseen. Vasta kun oli käyty pitkä kiertotie, joka vei potilaan varhaisimpaan lapsuuteen, ilmaantui uni, jota analysoitaessa tapahtuman aiemmin unoh tuneet yksityiskohdat muistuiivat mieleen, niin että ajankohtainen ristiriita voitiin ymmärtää ja ratkaista.

* Viittaus Carl G. Jungin terapiauudistukseen, jota käsitellään jäljempänä. — *S. E.*

† Pitää olla 1900. — *S. E.*

‡ ”Erään hysteria-analyysin katkelma” vuodelta 1905 (suomennosvalikoimassa *Tapauskertomukset*, s. 15–127). — *S. E.*

Tästä yhdestä esimerkistä voidaan nähdä, kuinka edellä mainittu kehoitus vie harhaan ja millaista tieteellistä taantumusta osoittaa, jos analyysitekniikassa neuvotaan jättämään taantuma huomiotta.

Ensimmäinen eroavuus Breuerin ja minun välillä ilmeni kysymyksessä, joka koski hysterian syvällisempiä psyykkisiä mekanismeja. Hän suosi vielä niin sanoaksemme fysiologista teoriaa, pyrki selittämään hysteerikon sielullista lohkoutumista (*Spaltung*) sillä, että eri sieluntilat (eli kuten tuolloin sanoimme: tietoisuudentilat) eivät viestineet keskenään, ja esitti teorian ”hypnoosituloista”, joiden tuotteet työntyivät ”valvetietoisuuteen” kuin sulautumattomat vierasesineet. Minä selitin asiaa vähemmin tieteellisesti, vainusin kaikkialla arkielämän kaltaisia pyrkimyksiä ja taipumuksia ja pidin psyykkistä lohkoutumaa itseään hylkimisprosessin tuloksena; tuolloin kutsuin prosessia ”puolustautumiseksi”, myöhemmin ”torjunnaksi”.* Lyhyen aikaa yritin soveltaa molempia mekanismeja rinnakkain, mutta kun kokemus jatkuvasti osoitti yhteen ja samaan suuntaan, olivat hänen hypnoositalateorian ja minun puolustautumisoppini pian ristiriidassa keskenään.

Silti olen täysin varma siitä, ettei tällä näkemyserolla ollut mitään tekemistä pian seuranneen erkaantumisemme kanssa. Siihen oli syvemmät syynsä, mutta ero koitti niin etten ensin sitä ymmärtänyt ja vasta myöhemmin erinäisten ilmeisten viitteiden jälkeen opin sitä tulkitsemaan. Kuten muistetaan, Breuer oli todennut kuuluisasta ensimmäisestä potilaastaan, että seksuaalinen osatekijä oli hänen kohdallaan jäänyt hämmästyttävän kehittymättömäksi eikä se ollut mitenkään vaikuttanut monimuotoiseen sairaudenkuvaan.† Olen aina ihmetellyt, miksi arvostelijat eivät useammin vetoa tuohon Breuerin lausumaan moittiessaan näkemyksiäni neuroosien seksuaalisesta etiologiasta, enkä nykyäänkään ymmärrä, osoittaako heidän laiminlyöntinsä hienotunteisuutta vai ylimalkaisuutta. Kun lukee Breuerin sairauskertomusta kahdenkymmenen viime vuoden kokemuksen valossa, ei symboliikkaa — käärmeitä, jäykistymistä, käsivarren halvaantumista — voi ymmärtää väärin, ja kun otetaan huomioon potilaan tilanne isän sairavuuteen äärellä, on oiremuodosteiden todellinen merkitys helppo arvata.

* Kirjassaan *Esto, oire ja abdistus* vuodelta 1926 Freud otti käsitteen ”puolustautuminen” uudelleen käyttöön (ed. s. 158–159). — *S. E.*

† Ks. *Tutkielmia hysteriaasta*, s. 21. — *S. E.*

Niinpä nykylukija arvioi seksuaalisuuden osuutta neidon sielunelämässä aivan eri tavoin kuin tämän lääkäri. Potilasta parantaessaan Breuer turvautui vahvaan suggestiiviseen vaikutussuhteeseen (*Rapport*), jossa nimenomaan nähdään nykyisen ”tunteensiirron” (*Übertragung*) esikuva. Minulla on nyt painavia syitä olettaa, että saatuaan oireet poistumaan Breuer havaitsi uusista oireista tunteensiirron seksuaaliset vaikuttimet mutta hän ei käsittänyt tuon odottamattoman ilmiön yleistä luonnetta vaan keskeytti tutkimuksen törmättyään ”asiaankuulumattomaan tapahtumaan”.* Hän ei kertonut minulle asianlaitaa suoraan mutta tuli eri aikoina maininneeksi riittävästi yksityiskohtia, jotta päätelmää voidaan pitää oikeutettuna. Kun sitten aloin yhä voimakkaammin puolustaa seksuaalisuuden merkitystä neuroosien syntytekijänä, hän ensimmäisenä ilmaisi samaa närkästynttä hyljeksintää, joka on sittemmin käynyt minulle tutuksi mutta jota en vielä tuolloin tajunnut vääjäämättömäksi osakseni.

Että jokaisessa neuroositapauksessa ilmaantuu karkean seksuaalinen, rakastava tai vihamielinen tunteensiirto, vaikka sitä ei kumpikaan osapuoli millään muotoa kaipaisi tai tarkoittaisi, se on aina näyttänyt vahvimmin osoittavan, että neuroosin viettivoimat juontuvat seksuaalielämästä. Tätä perustetta ei ole vielä otettu alkuunkaan riittävän vakavasti, sillä jos niin kävisi, ei tutkimuksen suunnalle oikeastaan jäisi valinnanvaraa. Oman vakuuttumiseni se on ratkaissut, sen ohella ja sen lisäksi mitä analyysityökentelyssä erikseen on ilmennyt.

Vaikka lähin ystäväpiiriniikin suhtautui nuivasti näkemykseeni neuroosien seksuaalisesta etiologiasta — ympärilleni ilmaantui nopeasti tyhjää tilaa —, lohtuna oli vakaumukseni, että olin ryhtynyt taistelemaan uuden ja omintakeisen oivalluksen puolesta. Eräänä päivänä mieleeni kuitenkin nousi muistoja, jotka horjuttivat tyytyväisyyttäni ja niin muodoin mainiosti valaisivat luovan työn kulkua ja tietomme luonnetta. Näkemys, josta olin joutunut vastuuseen, ei ollutkaan omaa tekoani. Minut oli johtanut siihen kolme ihmistä, joiden katsomuksia olin oppinut kunnioittamaan suuresti, nimittäin Breuer itse, Charcot ja yliopiston gynekologi CHROBAK,†

* Alkutekstissä englanniksi *untoward event*. — *Suom.*

† Rudolf Chrobak (1843–1910) toimi naistentautiopin professorina Wienissä vuosina 1880–1908. — *S. E.*

kenties Wienin oivallisin lääkäri. Kaikki kolme olivat lausuneet minulle näkemyksen, jota he tarkkaan ottaen eivät itse kannattaneet. Kaksi heistä kiisti lausumansa, kun myöhemmin heitä siitä muistutin, kolmas (mestari Charcot) olisi todennäköisesti menetellyt samoin, jos olisin saanut hänet vielä tavata. Minun sisimmässäni nuo ymmärtämättä kuullut samansisältöiset tiedonannot olivat uinuneet vuosia, kunnes eräänä päivänä ne ilmaantuivat mieleen näennäisesti itsenäisenä oivalluksena.

Kun kerran nuorena sairaalalääkärinä kävelin Breuerin kanssa kaupungin halki, hänen luokseen tuli mies, joka halusi välttämättä puhua hänelle. Väistyin sivuun, ja kun Breuer vapautui, hän kertoi minulle lempeän opettavaiseen tapaansa, että mies oli ollut erään hänen potilaansa aviopuoliso ja hän oli tuonut uutisia vaimostaan. Breuer lisäsi vaimon käyttäytyvän seurapiireissä niin silmiinpistävästi, että tämä oli tuotu neuroosipotilaana hänen hoidettavakseen. Tuollaiset ovat aina **alkovien salaisuuksia**, hän totesi päätteeksi. Kysyin ällistyneenä, mitä hän tarkoitti, ja hän selitti sanan merkityksen (”aviovuode”), sillä hän ei ymmärtänyt, että koko asia oli tuntunut minusta niin ennenkuulumattomalta.

Muutamia vuosia myöhemmin olin Charcot’n iltavastaanotolla kunnianarvoisan opettajan lähellä, kun hän juuri kertoi BROUARDELILLE* kiinnostavaa tarinaa lääkärintoimestaan. Alkuosan kuulin vain suurin piirtein, mutta vähitellen selostus vangitsi huomioni. Nuori aviopari kaukaa itämailta, vaimo kärsi suuresti, aviomies impotentti tai harvinaisen taitamaton. *Tâchez donc*, kuulin Charcot’n toistavan, *je vous assure, vous y arrivez*. † Brouardel ei puhunut yhtä kuuluvasti, mutta ilmeisesti hän ilmaisi kummeksuvansa, miksi tuollaisessa tilanteessa syntyy sellaisia oireita, joista vaimo kärsi. Silloin Charcot huudahti äkkiä eloisesti: *Mais dans des cas périeurs c’est toujours la chose génitale, toujours... toujours... toujours*. ‡ Samalla

* Paul Camille Hippolyte Brouardel (1837–1906) toimi Pariisissa oikeuslääketieteen professorina vuodesta 1879. Freud mainitsee hänet opintokertomuksessaan vuodelta 1886 ja saatesanoissaan John Gregory BOURKEN (1846–1896) kirjan *Scatalogic Rites of All Nations* (1891) saksannokseen (*Der Unrat in Sitte, Brauch, Glauben und Gewohnheitsrecht der Völker*) vuodelta 1913 (*G. W. X*, s. 453). — *S. E.*

† Ransk. ’Jatkakaa yrittämistä! Vakuutan, että pääsette perille!’ — *Suom.*

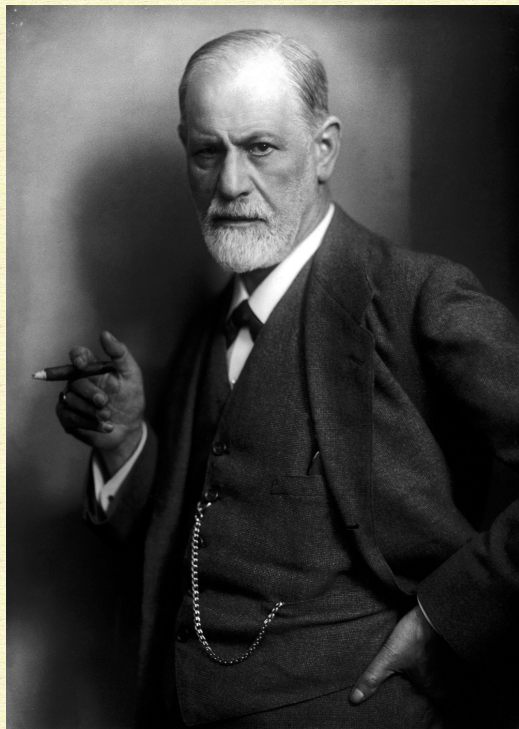
‡ Ransk. ’Mutta tällaisissa tapauksissa kyse on aina sukuelimistä, aina... aina... aina...’ — *Suom.*

Psykoterapia kehittyi merkittävästi viime vuosisadan alkupuolella, kun Sigmund Freud ryhtyi luomaan uutta hoitomenetelmää, psykoanalyysia. Tähän nidokseen on koottu Freudin tekstejä, joissa edetään 1890-luvun neuroosiopista ego-psykologiaan.

Kirjan tunnetuinta antia ovat Yhdysvalloissa pidetty yleis-tajuinen luentosarja *Psykoanalyysista* sekä ensimmäinen historiikki, jossa Freud joutuu jo vuonna 1914 selostamaan nuoren liikkeen hajaannusta. Seksologisissa kirjoituksissa hän tarkastelee muun muassa masokismia ja fetišismiiä.

Aikaisemmin suomentamattomat artikkelit edustavat Freudin tuotannon keskeisiä aihepiirejä: hysteria- ja neuroosioppia, unia, seksuaaliteoriaa, tapausselostuksia, psykoanalyysin historiaa, muistin merkitystä sekä yleisinhimillisiä kysymyksiä, kuten ensimmäistä maailmansotaa ja kuolevaisuutta.

Toinen nidos sisältää kolmekymmentäseitsemän kirjoitusta. Suomennokset on varustettu selventävin alaviittein, jotka valottavat kirjoitusten yhteyksiä Freudin muuhun tuotantoon. Henkilöhakemisto kattaa molemmat osat.

ISBN 978-951-568-285-7 (sid.)

